

ning, og Meget af, hvad jeg, navnlig ogsaa i den senere Tid, har iagttaget, har kun deri kunnet bestyrke mig, at det ikke blot er Regjeringens egen Værdighed og Stilling, der ligger meget, naar den ikke møder Folkerepresentationen med en veloverveiet Plan og en fast Beslutning, som den søger at gjenneføre, hvilket naturligtviis ikke udelukker det, som man med et hos os kun altforyndet Udtryk kalder Smøbekommen eller Overeenskomst i mange underordnede Punkter, men hvad der ganske vist udelukker, at Regjeringen paa en Maade lader sig tage paa Slæbetoug af veylende Majoritetens Ønsker og Stemninger. Jeg kunde derfor, som sagt, ikke engang ønske, at Regjeringen i et saa vigtigt Punkt, og allermindst paa det Stadium, hvorpaa denne Sag nu befinder sig, skulde være villig til at give sit Samtykke til en saadan Forandring som den af Mindretallet foreslaaede, og jeg har ogsaa følt mig ganske overbevist om, at den nuværende Indenrigsminister ikke vilde gjøre det efter de Erklæringer, som han baade i denne og i den foregaaende Session derom har afgivet. Forslagets Vedtagelse vilde altsaa i Realiteten sige det Samme som hele Lovudkastets Forcastelse. Jeg er ganske vist ingen Ynder af det kongelige Veto's Brug; medens jeg erkjender, at det kongelige Veto i en eller anden Form maa findes i enhver Forsatning, beklager jeg det altid som en Ulykke og som en Svækkelse for Repræsentationen, naar det bliver nødvendigt at gjøre Brug af det kongelige Veto, skjøndt jeg paa den anden Side ingenlunde skal nægte, at jeg til min store Sorg maa bekjende, at jeg mere og mere føler mig overbevist om Nødvendigheden, ikke blot af Vetoets Tilstedeværelse i Forsatningen, men ogsaa af dets Brug. Men desto stærkere erkjender jeg da ogsaa, at det, hvor det ikke er nødvendigt at fremkalde et Veto, ganske vist er baade i Regjeringens og Repræsentationens Interesse, at det ikke skeer. Jeg vilde altsaa, dersom jeg ansaae det for uundgaaeligt nødvendigt, at en Communalforsatning for Kjøbstæderne indholdt en saadan Bestemmelse som den af Mindretallet foreslaaede, enten stemme mod Lovforslaget eller ogsaa gjøre, hvad jeg i sin Tid selv har foreslaaet, og hvad Thinget den-

gang tiltraadte i et meget analogt Tilfælde ligeoverfor et Forslag, vedkommende den kommunale Udvikling, nemlig give min Mening tilkjende ved Hjælp af en motiveret Dagsorden, der udtrykkeligt udtalte, at man kun ansaae en Communallov for tilstedelig og acceptabel under den og den bestemte Forudsætning, hvornæst det saa maatte blive Regjeringens Sag at overveie, om den vilde fremkomme med et saadant Forslag, ligesom den modsatte Beslutning jo under meget udviklede constitutionelle Forhold og en virkelig repræsentativ Regjeringsform vilde medføre et Ministerkifte og altsaa naturligtviis ogsaa en Forpligtelse for dem, der havde fremkaldt et saadant, til at paatage sig Ansvaret for at føre den Sag, der havde foranlediget det, igjennem. Jeg har omtalt dette saa udførligt, fordi det forekommer mig, at det ingenlunde staaer tilstrækkeligt klart i vor hele parlamentariske Udvikling, at Afgjørelsen af Spørgsmaal af en større Betydning kun kan skee i virkeligt Samraad med Regjeringen, og at det ikke blot er Regjeringens Ret og Pligt at hævde en meget fast og bestemt Stilling ligeoverfor de foreliggende Sager, men at det ogsaa i allerhøjeste Grad er Repræsentationens Ret at fordrø dette, idet et aldeles væsentligt Moment, en af Grundpillerne for al constitutionel Statsudvikling, roffes, naar man ikke gaaer ud fra, at der som en Betingelse for Regjeringens rette Forhold til Sagerne, hvad der i Reglen heldigst vil udvikle sig som Regjeringens Initiativ, maa forudsættes en bestemt Overbeviisning hos den og dermed ogsaa Villie til at bære det med Gjennemførelsen af en vis Foranstaltning nødvendigviis følgende Ansvar. Det er altsaa en reent formel Grund, der for mig er afgjørende i nærværende Sag, og jeg har efter hele Sagens Behandling i Udvalget ikke Tvivl om, at det ligeledes har været den overveieende Opfattelse hos hele Udvalgets Flertal, at det i Dieblirket omhandlede Spørgsmaal ikke kan finde sin Afgjørelse under nærværende Lovforslag og navnlig ikke kan finde sin Afgjørelse uden et aldeles frit og bevidst Samtykke fra den Regjerings Side, som skal gjenneføre den nye Lov og bære Ansvaret for den deraf fremgaaende Tilstand.

Forøvrigt skal jeg heller ikke nægte, at selve